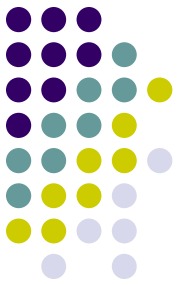
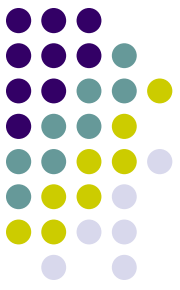

Σωφρ. Χατζησαββίδης

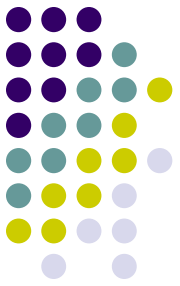
**Η ΤΕΧΝΙΚΗ
ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ
ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

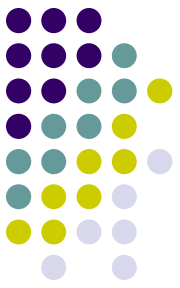
- Επισήμανση λαθών με κόκκινο μολύβι πάνω στο γραπτό κείμενο με κάποιες διορθώσεις πάνω από τη λέξη ή στο περιθώριο. Συνήθως είναι ορθογραφικές ή συντακτικές παρατηρήσεις.
- Γενικές παρατηρήσεις που σχετίζονται με τη βελτίωση ή μη βελτίωση ή γενικότερα με την πληθώρα των μορφολογικών λαθών ή με τον πλούτο του περιεχομένου.
- Καμιά παρατήρηση. Αυτό συνηθιζόταν τη δεκαετία του 1980 προερχόταν από τη θεωρία της απενοχοποίησης του λάθους.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

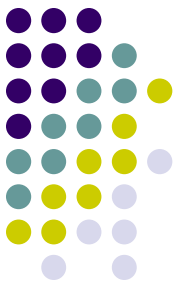
- Μόνο βαθμός, κάτι συνήθως που ενδιαφέρει κυρίως τους/τις μαθητές/τριες.
- Συγκέντρωση συνηθισμένων λαθών (ορθογραφικών και συντακτικών), επισήμανση και συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.
- Γενικές παρατηρήσεις στα γραπτά κείμενα που ανακοινώνονται στην ολομέλεια της τάξης.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- Οδηγίες για το πλαίσιο επικοινωνίας μέσα στο οποίο εντάσσεται το κείμενο. Γίνεται και στο πλαίσιο του προγραφικού σταδίου.
- Επανεγγραφή προσωπική μετά από παρατηρήσεις από τον/τη διδάσκοντα/σα
- Οδηγίες για τη νοηματική δομή που θα έπρεπε να έχει το κείμενο. Γίνεται και στο πλαίσιο του προγραφικού σταδίου ή προκύπτει μέσω της επαναδιατύπωσης των κειμένων και της συζήτησης.
- Ανάγνωση πρότυπων γραπτών κειμένων

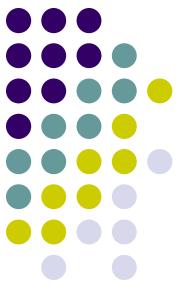
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Ονομασία: Τεχνική συλλογικής επαναδιατύπωσης (ή επεξεργασίας) των γραπτών κειμένων.
- Πρόκειται για μια διαδικασία που ακολουθεί την παραγωγή λόγου εκ μέρους των μαθητών/τριών, κατά την οποία αυτό που έγραψαν σχολιάζεται και κρίνεται ως προς το αν είναι κατάλληλο για τον σκοπό για τον οποίο παρήχθη.
- Η διαδικασία γίνεται από όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες της τάξης.
- Ο/η διδάσκων/σα την πρώτη φορά εξηγεί στους/μαθητές/τριες τη διαδικασία και τη χρησιμότητά της για τους/τις ίδιους/ες.

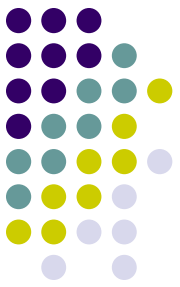
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ:

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- Στην αρχή της διαδικασίας επιλέγεται με προκαθορισμένα κριτήρια το γραπτό ενός/μιας μαθητή/τριας ή μιας ομάδας μαθητών. Αν το επιτρέπουν οι συνθήκες, και ιδίως ο χρόνος, επιλέγει και περισσότερα γραπτά.
- Ο τρόπος επιλογής μπορεί να γίνει με διάφορους – παιδαγωγικούς-τρόπους: α) εθελοντικά, β) με κλήρωση, γ) με σειρά, δ) άγνωστου/ης μαθητή/τριας, ε) άλλος τρόπος
- Διαβάζεται το κείμενο είτε από τον/τη μαθητή/τρια που το έγραψε είτε από τον διδάσκοντα/σα.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

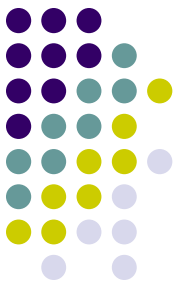
- Παρουσιάζεται το κείμενο. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι: α) γράφεται στο μισό αριστερό του πίνακα, β) προβάλλεται σε διαφάνεια, γ) μοιράζεται φωτοτυπημένο, δ) προβάλλεται στον διαδραστικό πίνακα.
- Ο/η διδάσκων/σα καλεί τους/τις μαθητές/τριες να επισημάνουν τις εκφραστικές και άλλες αδυναμίες και να προτείνουν τροποποιήσεις και αλλαγές, ώστε το κείμενο να γίνει πιο κατάλληλο και να πετυχαίνει πιο αποτελεσματικά τον επικοινωνιακό του στόχο.
- Η σειρά που προτείνεται να ακολουθηθεί είναι η εξής: α) επισημάνση ορθογραφικών λαθών, β) βελτίωση στη διατύπωση κατά περίοδο, γ) αν υπάρξει ανάγκη, αναδόμηση του κειμένου, δ) σύγκριση δύο κειμένων (αρχικού – τελικού).

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

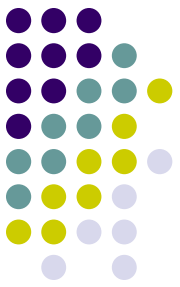
- Τονίζεται κατ' επανάληψη ότι η αναζήτηση εναλλακτικών διατυπώσεων γίνεται για να κατανοηθεί ότι η διατύπωση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί δεν είναι μία, αλλά υπάρχουν και άλλες από τις οποίες επιλέγουμε αυτή που ταιριάζει καλύτερα στα συγκεκριμένα συμφραζόμενα.
- Η τεχνική αυτή πρέπει να καλύπτει τις αδυναμίες κάθε μορφής που επισημαίνονται σ' αυτό, σε οποιοδήποτε επίπεδο και αν ανήκουν: ορθογραφία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο, δομή του κειμένου, οι οποίες σχολιάζονται, αναλύονται και αναζητούνται τρόποι επανόρθωσης τους.
- Το αρχικό κείμενο δεν αναμορφώνεται εκ βάθρων, αλλά επαναδιατυπώνονται μόνο τα σημεία που παρουσίαζαν αδυναμίες, έτσι που η τελική του διατύπωση να εκφράζει με πιο κατάλληλο τρόπο το νόημα που είχε την πρόθεση να μεταδώσει ο συντάκτης του.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

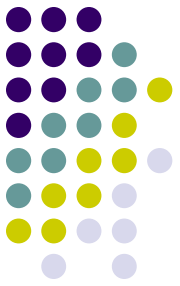
- Όταν κατά την επεξεργασία επισημαίνονται λάθη που για τη διόρθωση τους αρκεί η υπόμνηση του κανόνα της γραμματικής, δεν υφίσταται κανένα πρόβλημα.
- Στις περιπτώσεις που για το ίδιο σημείο του κειμένου γίνονται περισσότερες από μία βελτιωτικές προτάσεις που μπορεί να είναι εξίσου κατάλληλες να χρησιμοποιηθούν ο/η διδάσκων/σα τονίζει στους/στις μαθητές/τριες πως δεν υφίστανται κριτήρια κανονιστικά για το ποια από αυτές θα επιλεγεί, αλλά τα μόνα κριτήρια είναι η καταλληλότητα και η αποτελεσματικότητα για την επικοινωνιακή ανάγκη που πρέπει να εξυπηρετήσει.
- Στην πράξη η διαδικασία είναι αρκετά χρονοβόρα.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

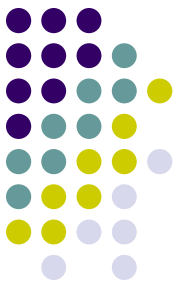
- Ο απαιτούμενος για την επαναδιατύπωση του κειμένου χρόνος μειώνεται σταδιακά, καθώς οι μαθητές/τριες θα εθίζονται με την πάροδο του χρόνου στη διαδικασία.
- Οι μαθητές/τριες αποκτούν σταδιακά συνείδηση της διαδικασίας και χαίρονται το τελικό κείμενο σαν δικό τους δημιούργημα, αφού συμμετέχουν οι ίδιοι/ες στη σύνταξη του.
- Η πορεία που ακολουθείται κατά τη διαδικασία της επεξεργασίας είναι ανάλογη με την πορεία που ακολουθεί ο τεχνίτης του λόγου, ο οποίος προσπαθεί να βρει την πιο κατάλληλη και πιο αποτελεσματική διατύπωση γι' αυτό που θέλει να πει.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

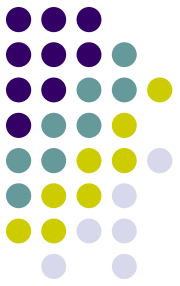
- Στη σχολική πράξη ο χειρισμός της διαδικασίας αυτής εξαρτάται από τον/τη διδάσκοντα/σα, που αναλαμβάνει την ευθύνη της πορείας και αξιοποιεί το γλωσσικό απόθεμα των μαθητών/τριών της τάξης και φυσικά και το δικό του.
- Βασική αρχή του/της διδάσκοντα/σας θα πρέπει να είναι να οδηγηθούν οι μαθητές/τριες έτσι, ώστε μόνοι/ες τους να επισημάνουν τα σημεία που πρέπει να συζητηθούν είτε για να διορθωθούν είτε για να αναζητηθούν πιο κατάλληλοι εναλλακτικοί τρόποι διατύπωσης.
- Πρέπει να γίνει συνείδηση ότι οι προτάσεις και περίοδοι του κειμένου δε λειτουργούν ξεκομμένα και ανεξάρτητα, αλλά ενταγμένες σε ένα ευρύτερο σύνολο, το κείμενο.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

- Με τη διαδικασία της επαναδιατύπωσης η γλώσσα αντιμετωπίζεται σφαιρικά, έτσι όπως λειτουργεί και σε φυσιολογικές συνθήκες, όπου έχουμε ταυτόχρονη λειτουργία των στοιχείων όλων των επιπέδων (προφοράς, μορφολογίας, σύνταξης, λεξιλογίου, σημασίας), σε συνδυασμό με τη συγκεκριμένη κάθε φορά εξωγλωσσική εμπειρία που εκφράζουν, η φύση της οποίας προσδιορίζει την τελική επιλογή και διευθέτηση αυτών των στοιχείων.
- Η εν λόγω τεχνική επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να κατανοήσουν τι μπορούν να πετύχουν με τη γλώσσα και πώς μπορούν να το πετύχουν. Σε τελευταία ανάλυση να κατανοήσουν πώς λειτουργεί η γλώσσα για να υπάρξει επικοινωνιακό αποτέλεσμα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

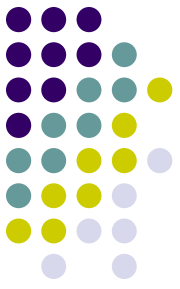
- Με τη διαδικασία αυτή οι μαθητές/τριες εθίζονται να αναζητούν τον καταλληλότερο τρόπο διατύπωσης, κάνουν κτήμα τους ποικίλα εκφραστικά μέσα και αυξάνουν έτσι τον εκφραστικό τους πλούτο.
- Ο προβληματισμός των μαθητών/τριών πάνω σ' αυτό που έγραψαν τους δίνει τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουν και να διευρύνουν τη γνώση για τη γλώσσα που διαισθητικά και ασύνειδα διαθέτουν.
- Δίνεται η δυνατότητα στους/στις μαθητές/τριες να προσεγγίσουν το κείμενο τους από τη σκοπιά του παρατηρητή και να το κρίνουν με τα κριτήρια και τις απαιτήσεις του αποδέκτη.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

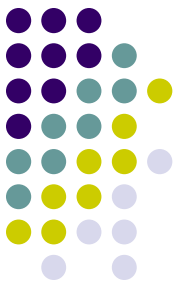
- Αξιοποιούνται οι γνώσεις και η διαίσθηση των μαθητών/τριών, που με τον τρόπο αυτό διευρύνονται και εμπλουτίζονται το ίδιο φυσιολογικά, όπως και κατά την επικοινωνιακή τους πρακτική.
- Η αναζήτηση και δοκιμή εναλλακτικών τρόπων έκφρασης ενεργοποιεί τη γνώση της δομής της γλώσσας που ασύνειδα διαθέτουν οι μαθητές/τριες και μέσω αυτής της ενεργοποίησης έχουν τη δυνατότητα να την ελέγξουν και να επιφέρουν τις απαραίτητες διορθώσεις, να διευκρινίσουν σημεία για τα οποία είχαν αμφιβολίες, επομένως να συνειδητοποιήσουν και να εμπεδώσουν ό,τι ήξεραν και, τέλος, να το διευρύνουν.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

- Η εν λόγω τεχνική συμβάλλει στην ανάπτυξη πολλών γλωσσικών και νοητικών δεξιοτήτων/ικανοτήτων των μαθητών/τριών: κατανόηση των ενδογλωσσικών σχέσεων σε όλα τα επίπεδα (μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο, δομή του κειμένου), κατανόηση της σχέσης της γλώσσας με την εξωγλωσσική πραγματικότητα που εκφράζει, καλλιέργεια και ανάπτυξη αφαιρετικής ικανότητας, ικανότητα προσαρμογής του λόγου στην περίσταση επικοινωνίας.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ: Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

- Είναι σημαντικό ότι στη θέση του αποδέκτη βρίσκεται όλη η τάξη, γιατί αφενός θα γίνονται επισημάνσεις από πολλές πλευρές και αναπτύσσεται κριτικός αντίλογος σε κάθε επισήμανση και αναπτύσσεται γόνιμη συζήτηση και προβληματισμός για τη γλώσσα και τις δυνατότητες της να μεταδίδει μηνύματα με τον κατάλληλο για κάθε επικοινωνιακή περίσταση τρόπο, που αποτελεί το κύριο ζητούμενο του κριτικού γραμματισμού.
- Εξετάζεται το κείμενο από την πλευρά των τεσσάρων δεξιοτήτων: ως πλαίσιο επικοινωνία, ως γλωσσική και νοηματική δομή, ως κοινωνική πράξη και ως αντικείμενο αξιολόγησης, που αποτελούν βασικές δεξιότητες πάνω στις οποίες κινείται ο κριτικός γραμματισμός.